ՀՀ Կառավարության և Համաշխարհային Բանկի Գործընկերություն

«Տեղական տնտեսության և ենթակառուցվածքի զարգացման ծրագիր»

Հանրային-Մասնավոր ներդրումներ (ՀՄՆ)

Հայաստանի զբոսաշրջության ոլորտի զարգացում

Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ

Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամը (ՀՏԶՀ) մինչև 2015թ. դեկտեմբեր ամիսը գործել է Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամ (ՀՍՆՀ) անվան տակ: ՀՍՆՀ ստեղծվել է 1996թ., հաջողությամբ ավարտել է Միջազգային զարգացման ընկերակցության կողմից ֆինանսավորվող երեք վարկային ծրագրեր: ՀՍՆՀ իր գործունեության 20 տարիների ընթացքում իրականացրել է ավելի քան 900 փոքրամասշտաբ ենթակառուցվածքների վերականգնման ծրագրեր:
Նկատի ունենալով ՀՍՆՀ-ի արդյունավետ գործունեությունը փոքրածավալ սոցիալ-տնտեսական ենթակառուցվածքների վերականգնման գործում, ՀՀ Կառավարությունը որոշել է շարունակել հիմնադրամի գործունեությունը և աստիճանաբար անցնել դեպի ավելի լայնածավալ միջհամայնքային ենթածրագրերի իրականացմանը: ՀՀ կառավարության 2014թ. դեկտեմբերի որոշման համաձայն, Սոցիալական ներդրումների հիմնադրամը վերակազմավորվել է Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի (ՀՏԶՀ): Այն գործում է որպես ինքնավար հաստատություն, որը ղեկավարվում է Խորհրդի կողմից՝ ՀՀ վարչապետի նախագահությամբ:
ՀՏԶՀ-ի պորտֆելը ներկայումս ներառում է.

- Համաշխարհային բանկի (ՀԲ) վարկային ֆինանսավորմամբ իրականացվող Սոցիալական ներդրումների և տեղական զարգացման (ՍՆՏԶ) Ծրագիրը;
- Միացյալ Նահանգների Միջազգային զարգացման գործակալության (ԱՄՆ ՄԶԳ) Տեղական ինքնակառավարման բարեփոխումների աջակցման Ծրագիրը, որն աջակցելու է յոթ մարզերում 13 փորձնական կլաստերների միջհամայնքային զարգացման ենթածրագրերի իրականացմանը;
- Շվեյցարիայի զարգացման համագործակցության դրամաշնորհային Ծրագիրը, որն աջակցելու է Սյունիքի և Վայոց Ձորի մարզերում յոթ կլաստերներում միջհամայնքային զարգացման առնվազն 5 ենթածրագրերի իրականացմանը;
- Ասիական զարգացման բանկի (ԱԶԲ) Սեյսմիկ անվտանգության բարելավման Ծրագիրը;
- Տեղական տնտեսական և ենթակառուցվածքների զարգացման (ՏՏԵԶ) Ծրագիրը՝ ՀԲ-ի ֆինանսավորմամբ հինգերորդ Ծրագիրն է, որ իրականացվելու է Տարածքային զարգացման հիմնադրամի կողմից:

«Տեղական տնտեսության և ենթակառուցվածքի զարգացման ծրագիր»

Համաշխարհային բանկը աջակցում է ՀՀ կառավարությանը Տեղական Տնտեսության և Ենթակառուցվածքների Զարգացման Ծրագրով (ՏՏԵԶԾ), որի նպատակն է խթանել տնտեսական աճը և զբաղվածությունը Հայաստանի հինգ շրջաններում (Արարատ, Վայոց Ձոր, Սյունիք, Կոտայք և Լոռի): ՏՏԵԶԾ նպատակներից է՝ բարելավել քաղաքային ենթակառուցվածքների որակը, աջակցել զբոսաշրջության և ագրոբիզնեսի զարգացմանը,ստեղծել նպաստավոր միջավայր մասնավոր հատվածի ներդրումների ներգրավման համար: Ակնկալվում է, որ ՏՏԵԶԾ հարող համայնքների վրա կունենա հետևյալ ուղղակի ազդեցությունը՝ զբոսաշրջային գործունեության զարգացում, աղքատների և խոցելի խավի եկամուտների ավելացում (եկամուտներ զբոսաշրջային ոլորտից, ինչպես նաև բարելավված ենթակառուցվածքներից) և երկրորդական ազդեցությունը՝ ոչ զբոսաշրջության ոլորտներում զբաղվածություն՝ շինարարական աշխատանքներ, հյուրանոցներին մատակարարող ֆերմերներ և այլն; և դինամիկ ազդեցություններ, որոնք ձևավորում են տեղական տնտեսության աճի աղբյուրները: Բացի այդ ՏՏԵԶԾ նպատակն է աջակցել նշված շրջանների բնակիչներին և ձեռնարկություններին: Ակնկալվում է, որ բնակիչները, զբոսաշրջիկները և ձեռնարկությունները կստանան հանրային ենթակառուցվածքների բարելավում և որակի բարձրացում, տարածաշրջանում մասնավոր հատվածի ներդրումների ավելացում; մշակութային ժառանգության վերականգնված վայրերում և քաղաքներում փոքր և միջին ձեռնարկությունների ավելացում: Կառավարությանը օգուտ կբերի զբոսաշրջիկների ծախսերի աճը, աշխատատեղերի ստեղծունը, ընտրված գործակալությունների ինստիտուցիոնալ կարողությունների բարելավումը: ՏՏԵԶԾ բաղադրիչներից մեկը վերաբերվում է Հանրային ենթակառուցվածքի տրամադրում մասնավոր ներդրումներ ներգրավելու նպատակով:

Տարածաշրջաններում մասնավոր հատվածի ներդրումները խրախուսելու նպատակով, այս բաղադրիչի ներքո աջակցություն կտրվի Ծրագրի տարածքում ընտրված մասնավոր հատվածի անձանց, որոնք շահագրգիռ կլինեն և կարող՝ զբոսաշրջության կամ ագրոբիզնեսի միջոցով հանրային ենթակառուցվածքները համալրող ներդրումներ կատարելու համար, որոնք անհրաժեշտ են ապահովելու համար ներդրումների կենսունակությունը (օրինակ, ներդրումային ենթածրագրերի մոտակայքում գտնվող հասարակական կառույցներ, ճանապարհներ/մայթեր, ջուր/ջրահեռացում, հաղորդակցություն և այլն):

Հանրային-մասնավոր ներդրումների (ՀՄՆ) նախաձեռնությունները ենթակա են ստուգման՝ իրավասության/համապատասխանության առումով, և հատուկ պայմաններ են սահմանվում ՏՏԵԶ Ծրագրի կողմից ֆինանսավորման համար, որն կատարվելու է ենթածրագրի համար սահմանված ընդհանուր ցիկլի համաձայն:

1. Մասնակցության պահանջները և առցանց դիմումի գրանցումը

Նախքան ներդրումային առաջարկի առցանց գրանցելը, ակնկալվում է,որ շահագրգիռ մասնավոր ներդրողները կծանոթանան ՀՄՆ ծրագրի հիմնական սկզբունքներին և ուղենիշներին: Համապատասխանության դեպքում նոր սկսեն լրացնել հայտը:

- Ներդրումները կարող են իրականացվել միայն տուրիզմի ոլորտում (օրինակ հյուրանոցներ, բուտիկ հյուրանոցներ, հատկապես ավանդական ճարտարապետությամբ և ներդաշնակ բնության միջավայրին, զվարճանքի կենտրոններ / զբոսայգիներ, ցուցահանդես-արվեստի կենտրոններ, ձեռագործ արհեստանոցներ և հուշանվերների խանութներ, և այլն) և ագրոբիզնեսի ոլորտում (գյուղմթերքի վերամշակում, կաթնամթերքի արտադրություն, գինու արտադրություն և դեգուստացիա և այլն):
- Այս ՀՊՆ մոդելը բացառում է ուղղակի բիզնեսի ֆինանսավորման կամ կապիտալի ներդման հնարավորություններ: ՀՊՆ ծրագիրը նախատեսում է հանրային ենթակառուցվածքների (ճանապարհ, ջուր, կոյուղի, էլեկտրամատակարարում և այլ) կառուցման ֆինանսավորում միայն ներդրողի գործունեությունը ծավալվող տարածքից դուրս:
- Հանրային ենթակառուցվածքը կտրամադրվի մասնավոր հատվածի սեփականության և հանրային սեփականության սահմաններում: Ոչ մի միջամտություն մասնավոր սեփականության վրա չի ֆինանսավորվի;
- Ներդրողից կարող է պահանջվի ներկայացնել ներդրումների պատրաստվածության հաստատումը: Մասնավորապես, հավաստացնող փաստաթղթերը, թե արդյոք ներդրողն ունի անհրաժեշտ կապիտալը կամ հաստատված առևտրային բանկից վարկը: Անձի ներկայացրած ֆինանսական տեղեկատվության գաղտնիությունը երաշխավորվելու է;
- Եթե մասնավոր ներդրողը սկսնակ ձեռնակատեր է, ապա նա պետք է ունենա կառավարման փորձ, ֆինանսական կայունություն, ձեռքբերումներ տարբեր ոլորտներում;
- Ներդրումային առաջարկները, որոնք ողղված չեն զբոսաշրջության ու ագրոբիզնեսի ոլորտներին չեն ընդունվի ՏՏԵԶ Ծրագրի շրջանակներում ՀՄՆ-ի ֆինանսավորման համար;
- Ներդրողները պետք է ունենան սեփականության իրավունքի վկայական՝ մասնավոր հատվածի ներդրումների համար պահանջվող հողամասի և գույքի նկատմամբ,
-Մասնավոր ներդրումների և ՏՏԵԶ Ծրագրի ֆինանսավորման հարաբերակցությունը պետք է լինի առնվազն 4: 1

- Մասնավոր ներդրումների նվազագույն ծավալը պետք է կազմի 190 մլն դրամ
- Առաջարկվող ներդրումները պետք է սոցիալ-տնտեսական օգուտ բերեն հարող տարածքների բնակիչների վրա;
- Արգելված են իրականացնել ներդրումներ հետևյալ տարածքներում՝ բնության հատուկ պահպանվող տարածքներում, մշակութային ժառանգության հուշարձանների պահպանության գոտիներում, և ներդրումներ որոնք կունենան ազդեցություն կարևոր բնակավայրերի և ակնհայտ գեղագիտական արժեքների կանաչ տարածքի, անտառների, ալպիական / ենթալպյան մարգագետինների վրա, և որոնք կդասակարգվեն որպես «A» կատեգորիայի շրջակա միջավայրի ազդեցություն;

Վերը թվարկված պահանջներին համապատասխանելու դեպքում՝ ներդրողները կարող են ներբեռնել, լրացնել հայտը (հավելված 1) և ուղարկել հետևյալ հասցեներով՝ tourism@mineconomy.am, հեռ: 011 597157, t.shahbazyan@atdf.am հեռ: 060 501560 (104)

2.Գնահատման չափանիշներ

Հայտերը ստանալուց հետո ՏՏԵԶ Ծրագրի աշխատակիցները կնտրեն պահանջներին համապատասխանող հայտերը և կկապվեն ներդրողների հետ: Այնուհետև ներդրողը պետք է ներկայացնի ամբողջական ներդրումային փաթեթը, բաղկացած հետևյալ փաստաթղթերից.

1. Առաջարկվող ներդրումային նախագծի տեխնիկա-տնտեսական և ֆինանսական հիմնավորում, շրջակա միջավայրի ազդեցության գնահատում, ստեղծվող աշխատատեղերի քանակը և տեսակը;
2. Պահանջվող հանրային ենթակառուցվածքների մանրամասն նկարագրությունը և ծախսերի գնահատումը (կտրամադրվի ՀՏԶՀ կողմից).
3. Տեղեկանք վերջին 2 տարվա շահույթ / վնասի վերաբերյալ
4. Հողամասերի և գույքի սեփականության վկայական;
5. Տեղեկանք, որ կազմակերպությունը լուծարման ընթացքում չէ / գույքը արգելանքի տակ չէ;
6. Տեղեկանք ներդրողի / ընկերության ֆինանսական կայունության վերաբերյալ
7. ISO / HACCP վկայագրերը, եթե առկա են:

Ստացված տվյալները մանրամասն ուսումնասիրելուց հետո տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարության Գնահատման խումբը կկատարի գնահատման և ընտրության գործընթացի վերջին փուլը:

Ստորև աղյուսակում ներկայացված է գնահատման չափանիշները

Չափանիշներ	1 միավոր	1 միավոր	1 միավոր	1 միավոր	1 միավոր
Վերջին 2 տարվա միջին տարեկան շահույթը	<50,000	50,000 – 100,000	100,001 – 500,000	500,001 – 1,000,000	>1,000, 000
Ինքնաֆինանսավորման և կառավարության կողմից պահանջվող ներդրումների հարաբերակցությունը	4- 4.5	4.5- 5	5 – 5.5	5.5 – 6	>6
Տարեկան եկամտի և պահանջվող ներդրումների հարաբերակցությունը	0.5 – 1.0	1.0 – 2.5	2.5 – 3	3- 4.5	>4,5
Յուրաքանչյուր աշխատատեղի արժեքը (AMD)	>50,000	30,001 - 50,000	15,001 - 30,000	5,001 - 15,000	<5,000

Գերակայությունը տրվելու է այն առաջարկներին որոնք կստանան ամենաբարձր միավորները և կհաստատվեն ՏՏԵՋ Ծրագրի կառավարման կոմիտեի կողմից: Առավելագույն միավորը 20 միավորն է: 10-ից պակաս ստացված առաջարկներ չեն դիտարկվի:

3. Պայմանագրի կնքում

Ընտրված ներդրողների հետ կստորագրվի հուշագիր ՏՋՀ-ի հետ, որտեղ կնկարագրվի նախագիծը, նախնական աշխատանքների ցանկը և ժամանակացույցը յուրաքանչյուր կողմի համար: Վերոնշյալ հուշագրի ստորագրումից հետո ներդրողը (ները) պետք է նախապատրաստեն և ներկայացնեն ՏՋՀ համապատասխան փաստաթղթերը և նախագիծը:

Հետագայում կնքվում է պայմանագիր ներդրողի(ների) և ՏՋՀ միջև, մանրամասնորեն սահմանելով յուրաքանչյուր կողմի իրավունքներն ու պարտականությունները, ինչպես նաև ծրագրի ֆինանսական պայմանները:

Կողմերից որևը մեկը, նախատեսված որևը պարտավորություն չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու հետ կապված, իրավասու է գրավոր դիմել և ողջամիտ ժամկետ սահմանել կանխարգելման միջոցների համար: Կողմերի համաձայնության չկատարման դեպքում վեճը լուծվում է դատական կարգով: